

5.9.2011

Yritykset, joiden toimialaa
ovat mainos ja -liikelahjat

Varmista mainos- ja liikelahjojen turvallisuus

Elinkeinonharjoittajalla on vastuu siitä, että myös vastikkeettomina tarjotut/jaetut tuotteet ovat turvallisia

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) teki talven ja kevään 2010 aikana pienimuotoisen markkinavalvontakatsauksen yrityksistä, joiden toimialaa ovat mainos- ja liikelahjat. Katsauksessa selvisi, että Suomessa on satoja kyseisen toimialan yrityksiä. Suurin osa yrityksistä on kooltaan pieniä, mutta joukossa on myös isoja toimijoita. Yleisimpiä myytäviä tuoteryhmiä ovat mm. tekstiilit, laukut, kukkarot, toimistotarvikkeet, keittiötarvikkeet, kodin sisustustuotteet ja heijastimet. Katsauksen perusteella yritysten tiedot myytävien tuotteiden turvallisuusvaatimuksista eivät ole aina riittäviä.

Tuotteiden valmistajat ja sisäänostajat voivat ratkaisevasti vaikuttaa markkinoilla olevien tuotteiden turvallisuuteen. Turvallisuuden kannalta tärkeät ominaisuudet ja merkinnät vaihtelevat tavararyhmien mukaan. Yritysten on tunnettava tuotteiden turvallisuusvaatimukset niin, etteivät myyntiin tulevat tuotteet ole kuluttajan terveydelle tai omaisuudelle vaarallisia. Ennen tuotteen luovuttamista kuluttajille on tärkeää varmistua sen turvallisuudesta joko testaamalla itse tuote tai vaatimalla valmistajalta ajantasaiset asiakirjat tuotteen vaatimuksenmukaisuudesta. Tuotteessa on oltava käyttöohjeet ja merkinnät sekä suomeksi että ruotsiksi. Tukesin verkkosivuilta löytyy osio, jossa on ohjeita sisäänostajille/maahantuojille.

<http://www.tukes.fi/fi/Toimialat/Kuluttajaturvallisuus/Ohjeita-ja-vaatimuksia-yrityksille/Ohjeita-sisaanostajille-maahantuojille/>

Tuotteiden turvallisuusvaatimukset

Tiettyihin tuoteryhmiin sovelletaan erityislainsäädäntöä ja niitä koskevia turvallisuusstandardeja. Tällaisia tuoteryhmiä ovat mm. koneet, henkilösuojaimet, lelut ja sähkölaitteet. Esim. lelujen turvallisuutta säännellään lelujen turvallisuudesta annetulla lailla (287/1997). Suomen lelulaki perustuu Euroopan Unionin leلودirektiiviin ja vastaa unionin jäsenmailleen asettamia vaatimuksia. Lisäksi lelulakia täydentää yksitoista standardia (SFS-EN 71 osat 1-11 sekä SFS-EN 62115), jotka sisältävät yksityiskohtaisia vaatimuksia lelujen rakenteelle, kemialliselle koostumukselle, syttyvyydelle, sähköominaisuuksille ja merkinnöille. Vastaavasti henkilösuojaimista on annettu henkilösuojaindirektiivi (89/686/ETY), joka on Suomessa saatettu voimaan henkilösuojaimista annetulla valtioneuvoston päätöksellä (1406/1993). Markkinoilla olevien henkilösuojainten on täytettävä eurooppalaiset turvallisuusvaatimukset.

Jos tuoteryhmä ei kuulu minkään erityislainsäädännön piiriin, sitä koskee kuluttajaturvallisuuslainsäädännön yleiset turvallisuusvaatimukset, ts. ne eivät saa aiheuttaa vaaraa kuluttajan terveydelle tai omaisuudelle (laki

kulutustavaroiden ja kuluttajapalveluiden turvallisuudesta (75/2004) sekä mahdolliset tuoteryhmää koskevat standardit (esim. standardi *SFS-EN 14682 Lastenvaatteiden turvallisuus. Lastenvaatteiden nauhat ja kiristysnyörit. Vaatimukset*). Uusi Kuluttajaturvallisuuslaki (920/2011) tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2012 ja tällä lailla kumotaan kulutustavaroiden ja kuluttajapalvelusten turvallisuudesta annettu laki (75/2004). Lain yleiset periaatteet, kuten toiminnanharjoittajien velvollisuus varmistua tuotteiden turvallisuudesta, tulevat säilymään ennallaan.

Lainsäädäntö lähtee siitä, että ensisijainen vastuu tavaroiden turvallisuudesta kuuluu toiminnanharjoittajalle (valmistaja, maahantuoja, myyjä). Laki asettaa yritykselle velvollisuuden olla huolellinen. Vahinko- ja vaaratilanteet pitää pyrkiä estämään ennalta. Lisäksi yrityksen pitää oma-aloitteisesti ilmoittaa viranomaisille, jos sen luovuttamasta tuotteesta aiheuttaa vaaraa kuluttajien turvallisuudelle.

Tukesin verkkosivuilta osiossa ohjeita ja vaatimuksia yrittäjille on esitetty eri tuoteryhmien turvallisuusvaatimuksia.

<http://www.tukes.fi/fi/Toimialat/Kuluttajaturvallisuus/Ohjeita-ja-vaatimuksia-yrittajille/Tavaroiden-turvallisuusvaatimuksia/>

Viranomaisvalvonta

Tukes toimii Suomessa markkinavalvontaviranomaisena, joka valvoo, että kulutustavarat täyttävät kuluttajaturvallisuuslainsäädännön vaatimukset eivätkä aiheuta vaaraa kuluttajan terveydelle tai omaisuudelle. Valvonta on pistokokeenomaista. Viranomaiset eivät tarkasta kaikkia tuotteita. Valvontaviranomaiset eivät myöskään myönnä hyväksymisiä turvallisille tuotteille, vaan yritys vastaa siitä, että tuote on turvallinen.

Tukes hankki katsauksessa muutamia tuotteita näytteiksi ja testautti niiden vaatimustenmukaisuutta. Pääosa Tukesin hankkimista näytteistä oli heijastimia, jotka ovat henkilönsuojaimia. Tukesin testauttamien tuotteiden joukossa oli tuotteita, jotka eivät täyttäneet niille esitettyjä turvallisuusvaatimuksia.

Toiminta tilanteessa, jossa tuotteesta aiheutuu vaaraa

Jos tuote aiheuttaa vaaraa, toiminnanharjoittaja on velvollinen:

- poistamaan tuotteen markkinoilta
- ilmoittamaan vaaraa aiheuttaneesta tuotteesta ja toimenpiteistä valvontaviranomaiselle sekä
- tiedottamaan tuotteen aiheuttamasta vaarasta sekä palautusmenettelystä kuluttajille.

Tukesin verkkosivuilla osiossa *ohjeita ja vaatimuksia yrittäjälle* on kohta vaarallinen tuote tai palvelu, jossa on kerrottu yrityksen velvollisuuksista ja annettu ohjeita, miten tulee toimia, jos tuote aiheuttaa vaaraa.

<http://www.tukes.fi/fi/Toimialat/Kuluttajaturvallisuus/Ohjeita-ja-vaatimuksia-yrittajille/Vaarallinen-tavara-tai-palvelu/>

Lisätietoja:

Tukesin internet-sivuilta (www.tukes.fi), kuluttajaturvallisuusosioista.